

Didžioji dilgėlė

Urtica dioica

Apsaugos statusas: Mažai rūpimos (LC)

Rangas: **species**

4

STEBĖJIMŲ

3

STEBĖTOJŲ

Gegužė

PIKO MĖNUO

KARALYSTĖ

Plantae

KLASĖ

Magnoliopsida

ŠEIMA

Urticaceae

GENTIS

Urtica

Kur ir kada stebėti?

Dažniausiai aptinkama šeškinės ozo pietinė dalis. Daugiausia stebėjimų užfiksuota gegužę.

Apie rūšį

Didžioji dilgėlė – dilgėlinių (Urticaceae) šeimos dilgėlių (*Urtica*) genties augalų rūšis.

Morfologija

Daugiametis, 60-150 cm aukščio, su dilginamaisiais plaukeliais žolinis augalas. Stiebas stačias, keturbriaunis, išauga iš šliaužiančio šakniastiebio, siekia iki 1 m aukščio. Lapai priešiniai, širdiška kiaušiniški, 8-17 cm ilgio ir 2-8 cm pločio. Tiek stiebai, tiek lapai apaugę paprastais, tuščiaiduriais, trapiais dilginamaisiais plaukeliais. Žiedai vienalyčiai, žali neryškūs, susitelkę į šluoteles, išsidėsto lapų pažastyse. Vaisius – ovališkas arba kiaušiniškas, 1,2-1,5 mm skersmens riešutėlis. Žydi liepos – spalio mėn. Dauginasi šakniastiebiais ir sėklomis.

Paplitimas

Auga puvenų ir azotinių medžiagų turtingose dirvose. Ypač vešliai auga prie sodybų, patvoriuose, krūmuose, drėgnuose miškuose (ypač lapuočių), upių pakrantėse. Lietuvoje labai dažna.

Panaudojimas

Jau 200 metų žinoma dilgėlių pašarinė vertė: jomis šeriamų karvių pienas riebesnis, paukščiai sparčiau auga ir riebėja, vištos deda didesnius kiaušinius.

Kosmetikoje tinka plaukams stiprinti bei pleiskanų naikinimui.

Ilgai ir ploni, į šilką panašūs dilgėlių stiebų plaušai, kurie sudaro 8-12 % stiebų svorio, tinka audinių, virvių, špagato gamybai.

Iš lapų gaunami žali, iš šaknų – geltoni dažai, tinkami konditerijoje, farmacijoje, parfumerijoje.

Jauni pavasariniai, malonaus aromato dilgėlių lapai labai tinka maistui. Mitybinė lapų kokybė prilygsta ankštiniams augalams. Naudojama kaip maisto produktas sriuboms virti, salotoms.

udėtis

Lapuose yra 3,6 % riebalų, 19,7 % baltymų, iki 25 % celiuliozės, skruzdžių, acto sviesto rūgščių; taninų, glikozido, urticido, mineralinių medžiagų (kalio, natrio, magnio, geležies, sieros, silicio, chloro ir kt.) 0,6 % askorbino rūgšties, B, K vitaminų, 48-116 mg karotino, 8 % chlorofilo.

== Šaltiniai ==

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas

Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF

iNaturalist rūšies puslapis